

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Jte[m] de laicis p[ro]uisoribus structuraru[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

constitutionē felicis recordatiōis dñi
Gregorij pape decimi que incipit Quā
q̄ usurarij. Nullus testamentis ma-
nifesti usurarij inter sit nec ad penitentiā
et cōmunionē eos admittat nisi de vsu-
ris satisfecerit fm formā constitutionis
dicti dñi pape. Et testamēta manife-
storū usurariorū qui fm formā dicte cō-
stitutionis non satisfecerint de vsuris.
nulla sint ipō iure. Dum autē manifesti
usurarij fm formā dicte cōstitutionis
satisfecerint ad sacramenta ecclesiastica
admittant. Manifestos at̄ usurarios di-
cimus de quibus p̄ sententiā vel cōfessio-
nez factā in iure aut evidentiā que aliq̄
terguerlatione nō possunt celari. cōssi-
terit evidēter. Et illos q̄ sup vsuris dif-
famati infra tempus statuendum ab eo
qui sup hoc habet potestatem se nō purga-
uerint. reputamus pro manifestis vsu-
rarijs puniendos. Precipimus etiaz
singulis sacerdotibus prochialibus q̄
moneāt in prochijs suis frequēt in ge-
nerali et in speciali de quib⁹ constiterit
usurarios et infamatos publice de vsu-
ris ac cōtractus illicitos p̄mptionum
exercentes vt ab vsuris et talibus con-
tractibus desistāt infra septē dies a tpe
dicte monitionis. Alioquin extunc vsura-
rij et p̄mptores excōdicent in speciali
de quib⁹ cōstiterit et de quib⁹ nō cōstiterit
in generali. Et diffamati si se nō purga-
uerint. p̄ cōuictis habeantur. Et si talit̄
moiti et excōdicati. desistēt noluerit noia-
tiz excōdicēt et noia corūde nro officiali
referāt. Saluo iure nro et archidiaconi
i p̄missis. Precipim⁹ etiaz p̄stōnes dei
dñi pape. r. p̄ usurarios alienigenas ei-
ditā firmiter obseruari. Sacerdotes
ñ p̄mittāt q̄stionarios goliardos vl̄ q̄s-
cūq̄ alios ignotos infra prochiā suā in
ecclia vel i via vel i platea vl̄ quibuslibet
locl. prochie sue p̄dicatē vl̄ hostiati defer-
re indulgētias p̄ q̄stu faciē. Sz tales et
oēs q̄ eis assistūt p̄sbyē loci eos excōdicz
et ad remouēdū ipos inuocet auxiliuz

brachij secularis si necesse fuerit.

De questionarijs nō admittendis.

Sacerdotes ñ p̄mittāt p̄dicatores
questionarios celebraē sup archas
vel pulsare cāpanulas manuales p̄ vi-
cos neq̄ i ecclesia et ipi p̄sbyteri singul-
dieb⁹ dñcl et festiuis moneāt prochia-
nos suos et etiā sb̄ p̄ca excōicatiōis ih̄i
beāt eisdē ne tales audiāt p̄pter picula
h̄liz et errore q̄s sept⁹ seminat. Et si q̄s
tales vidēt denūciēt p̄sbytero et p̄sbyē
faciat eos teneri p̄ iusticiā sc̄larē et nob̄
r̄mitti. Precipim⁹ eē q̄ ecclie int̄ deē
a nob̄ nro caplo archidiacono loci vel
officiali seu q̄cūq̄ iudice ordiario nulla
ten⁹ apianē. nec q̄cūq̄ auctē p̄ q̄cūq̄
q̄stu faciēdo nisi de sp̄ali mādato nro.

De prouisorib⁹ p̄motoribus et decēto-
rib⁹ elemosynaz fabrice Coloñ.

Te mone⁹ oēs sacerdotes et alios q̄s
cūq̄ nre diocef q̄ elemosynas fidelium
ad op⁹ fabrice Coloñ ecclie maior. colla-
tas detinēt q̄ infra mēsez satisfaciāt de
eisdē pcuratori seu pcuratorib⁹ decē fab-
rice. Alioquin ipos suspēdim⁹ et si p̄ octo
dies dictā suspēsiōnē sustinuerint ipos
excōdicam⁹ et etiā oēs illos q̄ dicas ele-
mosynas surriperūt et celauerūt et dis-
trahūt in fraudē dicte fabrice Coloñ.

Et vnusquisq̄ p̄moueat fabricā Coloñ.

Te p̄cipim⁹ et inuigim⁹ vnuerf p̄s-
byteris Coloñ diocef sub p̄ca suspēsi-
ōnis et excōicatiōis. q̄ten⁹ diligent̄
dū negociū fabrice ap̄ suos subditos
p̄moueat diligent̄ et fidelit̄ in ecclesijs
testamētis et cōfessionib⁹. Et si qui pro
h̄mōi negocijs suspēsi vel excōdicati su-
erint nō absoluātur nisi p̄ nos seu nrm
officialem.

De laicis puisoribus structurarij.

Te statum⁹ q̄ laici puifores
parrochialiū ecclesiarū q̄ pro cō-
seruatiōe structuraz luminariū

Statuta Wyckboldi. xliij.

et cōpatione ornamentoz instituuntur certis ad hoc vel nō certis redditibus deputatis nihil ordinent vel disponant nisi cōsilio presbyteroz et q̄ bis in anno videlicet in crastino beate Margarete et beati petri ad cathedrā de admistracione eis cōmissa plebanis suis teneant reddere rationem vt si quid inordinate egerint p̄ ipsos plebanos p̄ utilitate ecclesiarum suaz p̄ut scōm deū et suas cōscientias expedire viderint corrigant et reforment.

De campanarijs habendis.

Item phibemus ne deinceps aliq̄ campanarij in villis et ecclesijs parochialibus ibidem assumantur nisi sc̄ati qui in defecū respondētis ad altare cū canonicis lincis deferentes presbytero ne ministrator careat sibi socio respōdēte.

De falsarijs monetarum.

Uti nōnulli in diuersis partibus nre diocef. falsas adulterinas monetas cudūt et cudi faciunt p̄pter q̄d respublica ledit et dāna plurima subiectis nris et toti prouincie inferuntur. vñ in hac nra synodo statuimus et sub pena excoicationis precipimus vt vbicūq̄ tales falsarij reperi fuerint. tā ipi falsarij q̄ receptores eorūde cuiuscūq̄ sunt dignitatis vel status per plebanos locorū moneantur vt a talibus prorsus desistant et indilate. Ipsi q̄ qui in suis districtibus eorūde falsarios recipiūt et tuentur eos falsarios remoueant nullatenus reuersuros. Alioquin ipsos falsarios et eorūde receptores q̄s post tridū ab hmoi monitione numerandū in his scriptis excoicamus excoicari publice nunciētur. Et cessari in locis vbi talia cōmittuntur q̄diu falsarij ibi steterint precipimus a diuinis.

De rescriptis et eorum virtutibus. et incendiariorum litteris.

Uamuis rescripta stricti iuris sint nec ad alias psonas q̄ que in eisdem continentur expresse aliquaten⁹ extēdant. Nōnulli tñ hmoi rescriptis a casibus in iure nō cōcessis abutuntur. et sua mādata dirigūt et sentēcias de facto fulmināt cōtra aliquos ad quos eorūde iurisdicōtio nullatenus se extendit. Volētes igit talib⁹ nefādis ausibus obuiare. Statuimus et sub pena excoicationis late sentētie in his scriptis firmiter phibemus. ne aliquis deinceps subditoz nrorū cuiuscūq̄ status seu conditionis aliqua mādata alii cuius iudicis delegati contra psonas in autentico nō expressas recipiat aut executioni demādet etiā si narret in mādato casus a iure cōcessus. nisi sup hoc prius a nobis habita et obtenta vel officiali nro licentia speciali. Cum talia mādata contra alias psonas plerūq̄ a malicia et odij fomite pcedere videntur. Illum autē qui hmoi mādata cōtra alias psonas emiserit in casu a iure nō cōcesso aut per nos non admissio. vel officiali nostro non approbato. propter hoc excoicationis sententiā quā in his scriptis ferimus decernimus subiaccere.

Contra suspendētes tedas vel lras ad fores.

Item quia nōnulli vt intelleximus tedas et lras inexas an portas et ianuas aliquorū religiosorū et granges eorum suspendere nō formidāt. In quibus incendia homicidia. et alia dāna et maleficia se illaturos eis an quoz edificia dicitas lras et tedas suspendūt inferre publice cōminant. Nisi infra certū terminū eisdē malefactorū aliq̄ certa pecunia p̄ ipoz arbitrio psoluat. Nos talibus maleficijs quantum possumus obuiare volentes. Precipimus vniuersis ecclesiarum rectoribus q̄ singulis diebus dominicis et festiuis. huiusmodi